

Asia: VN/36135/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Organisaatio tai vastaajataho

Ammattijärjestö

Kysymys viranomaisille, mikä on lausuntoa käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä?

-

Lausunnonantajan lausunto

Onko ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteista säätämisestä kannatettava?

Kyllä

Perustelut ja lisähuomiot esityksen kannatettavuutteen liittyen.

Akavan sairaanhoitajat ja Taja, myöhemmin Taja kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta. Taja katsoo, että yleisellä tasolla ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden säätämisestä on kannatettava. Lakiehdotuksen tavoitteet, kuten asiakkaiden ja potilaiden yhdenvertaisuuden edistäminen sekä palveluvalikoimaa koskevien valintojen avoimuuden ja hyväksyttävyyden lisääminen ovat kannatettavia. Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja hyvinvointia edistäviin palveluihin on mielestämme kannatettava. Hyvinvointialueiden haastava taloudellinen tilanne heittää kuitenkin varjonsa tämän ylle. Lisäksi painotamme että keskeistä on, että ammattilaisella, kuten sairaanhoitajalla, säilyy autonomia ja toimivalta tosiasialliseen päätöksentekoon palveluvalikoimaan liittyvien päätösten suhteen.

**Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista (jakso 4.2)?
Voitte perustella näkemystänne tähän.**

Taja on huolissaan kustannusvaikuttavuuden sisällyttämisestä palveluvalikoiman periaatteisiin. On riskinä, että päätöksenteossa annettaisiin liian suurta painoarvoa kustannusvaikuttavuudelle, ja se ohjaisi suosimaan erityisesti lyhyen aikavälin kustannussäästöjä. Esityksessä pyritään vahvistamaan ennalta ehkäiseviä toimia, mutta kustannusvaikuttavuuden periaate saattaisi ohjata säästämään juuri näistä, vaikka pidemmällä aikavälillä kustannukset lisääntyisivätkin. Esityksessä tätä riskiä ei ole huomioitu lainkaan.

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista (jakso 4.2)? Voitte perustella näkemystänne tähän.

-

Onko lakiehdotuksilla jotain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, ja jos on, niin millaisia vaikutuksia?

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työhön ja osaamisvaatimuksiin voi tulla muutoksia, jotka voivat aiheuttaa kustannuksia, toisaalta myös kustannussäästöjäkin on mahdollista saada, Osaamisen vahvistaminen ja selkeä sekä tarkoituksenmukainen tehtävä rakenne lisäävät puolestaan kustannustehokkuutta ja terveystalouden vaikuttavuutta. Omahoitajamallin ja asiantuntijasairaanhoidajien (kuten haavahoitaja, diabeteshoitaja) roolin vahvistaminen perusterveydenhuollossa lisää hoidon vaikuttavuutta ja vähentää päivystyskäyntejä, tämä lisää myös yhdenvertaisuutta erityisesti alueilla, joilla lääkäreitä ei ole tai erikoissairaanhoidon on matkaa.

Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen tulee kiinnittää huomiota erityisesti muutostilanteissa ja huomioiden eettinen kuormitus, joka mm priorisoitiin liittyvässä päätöksenteossa voi syntyä.

Palveluvalikoimaan tulee, lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisten hoito- ja tutkimusmenetelmien ohella, myös määritellä hoitotyön ja kuntoutuksen menetelmiä.

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystalouselaki 7 a §

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sosiaalihoitolahti 30 a §

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sote-järjestämislahti 36 §

-

Liittyykö esitysluonnoksen mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden soveltamiseen haasteita, ja jos liittyy, niin millaisia ja miten haasteita voisi mielestänne ratkaista?

-

Muita näkemyksiä ja täsmennysehdotuksia?

-

Junno Anna-Kukka
Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry